

IMPLEMENTAREA DIRECTIVELOR INSPIRE ÎN REPUBLICA MOLDOVA, STANDARDE EUROPENE, ARMONIZAREA LOR

Livia Nistor-Lopatenco, conf. univ., dr. ing.

Universitatea Tehnică a Moldovei

Rezumat: Implementarea în Republica Moldova a directivelor INSPIRE este un pas important în domeniul Geodeziei, Cadastrului, Fotogrammetriei etc. INSPIRE are la baza o infrastructură de date spațiale realizată și întreținută de fiecare dintre cele 27 de state membre ale Uniunii Europene. În acest context, se produce, tot mai mult apropierea Republicii Moldova de familia europeană.

Directiva adresează un număr de 34 de teme de date spațiale, necesare sprijinului politicilor de protecție a mediului, fiecare din teme fiind definite prin componente cheie și norme de aplicare.

Cuvinte cheie: standarde, armonizare, INSPIRE, baza de date, date spațiale, infrastructură

1. Introducere

Intrarea în vigoare a Directivei INSPIRE 2007/2/CE în Mai 2007 a constituit un eveniment major în Uniunea Europeană. Se permite astfel stabilirea unei infrastructuri de informații spațiale, necesare suportului cerut de politicile comunitare legate de protecția mediului, precum și a politicilor în domenii care pot avea un impact asupra mediului.

INSPIRE are la baza o infrastructură de date spațiale realizată și întreținută de fiecare dintre cele 27 de state membre ale Uniunii Europene. Directiva adresează un număr de 34 de teme de date spațiale, necesare sprijinului politicilor de protecție a mediului, fiecare din teme fiind definite prin componente cheie și norme de aplicare.

Figura 1. Implementare directive INSPIRE

Implementarea directivelor INSPIRE în procesul educațional din Republica Moldova, este primul pas important la nivel de țară ce ține de standarde europene, armonizarea lor etc, care ulterior se vor folosi în toate instituțiile de profil, iar în al doilea rând, este încă un pas pentru Republica Moldova privind integrarea în cadrul comunității europene.

România, începând cu anul 2007 a făcut pași importanți privind implementarea directivelor INSPIRE, și poate servi un bun exemplu pentru Republica Moldova.

Directiva 2007/2/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 14 Martie 2007 ce stabilește o Infrastructură pentru Informațiile Spațiale în Comunitatea Europeană (INSPIRE) a fost publicată în Jurnalul Oficial pe data de 25 Aprilie 2007. Directiva INSPIRE a intrat în vigoare pe data de 15 Mai 2007. Pentru a se asigura că infrastructurile de date spațiale ale Statelor Membre sunt compatibile și utilizabile în context comunitar și transfrontalier, Directiva solicită ca Regulile de implementare (IR) să fie adoptate într-o serie de domenii specifice (Metadate, Specificații de date, Servicii de rețea, Partajarea datelor și a serviciilor, Monitorizare și Raportare).

2. Ce este Directiva INSPIRE?

[Directiva INSPIRE](#) are scopul de a crea o infrastructură de date spațiale a Uniunii Europene. Aceasta va permite partajarea informațiilor spațiale de mediu printre organizațiile din sectorul public și va facilita accesul publicului la informațiile spațiale din Europa.

O infrastructură de date spațiale europeană va putea sprijini la elaborarea politicilor dincolo de granițe. Așadar, informația spațială considerată sub incidența Directivei este cuprinzătoare și include o mare varietate de tehnici și tematici.

Viziunea INSPIRE anticipează o infrastructură de informații geospațiale ce furnizează o gamă largă de servicii integrate de informații geospațiale, oferind posibilitatea utilizatorilor să identifice și să acceseze informația geografică de la producătorii de date implicați din întreaga Europă, într-un mod interoperabil pentru formularea, implementarea, monitorizarea și evaluarea politicilor comunitare, ce furnizează informații publice.

3. Principiile INSPIRE:

- Datele trebuie colectate doar o singură dată și păstrate acolo unde ele pot fi menținute cel mai eficient.
- Trebuie să existe posibilitatea de a combina informația spațială de la diferite surse de-a lungul Europei și partajarea cu mai mulți utilizatori și aplicații.
- Ar trebui să fie posibilă partajarea informațiilor colectate pe un/o nivel/scară cu toate nivelele/scările; detaliate pentru investigații amănunțite, generale pentru scopuri strategice
- Informația geografică necesară pentru o bună gestionare la toate nivelele trebuie să fie disponibilă în mod lizibil și transparent
- Descoperirea facilă a informațiilor geografice disponibile, cum pot fi acestea utilizate pentru satisfacerea unei anumite nevoi și în ce condiții pot fi acestea obținute și folosite.

4. Adoptarea INSPIRE

Directiva 2007/2/EC a Parlamentului EUROPEAN și a Consiliului din 14 Martie 2007 de stabilire a INFRASTRUCTURII pentru Informații Spațiale în comunitatea Europeană (INSPIRE), a fost publicată în jurnalul Oficial pe data de 25 aprilie 2007. Directiva INSPIRE a intrat în vigoare la data de 15 Mai 2007.

Scopul Directivei INSPIRE este de a stabili norme generale pentru instituirea infrastructurii pentru informații [DIRECTIVA 2007/2/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 14 martie 2007 de instituire a unei infrastructuri pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană \(Inspire\)](#) 14.03.2007.

5. Norme de aplicare

Pentru a se asigura că infrastructurile de date spațiale ale statelor membre sunt compatibile și utilizabile în context comunitar și transfrontalier, Directiva impune adoptarea unor norme de aplicare în domenii specifice (Metadate, specificații de date, servicii de rețea, partajarea datelor și a serviciilor, monitorizare și raportare). Aceste regulamente reprezintă decizii/regulamente ale Comisiei. Comisia este asistată în procesul de adoptare a acestor regulamente de un comitet compus din reprezentanți ai statelor membre și prezidată de un reprezentant al Comisiei (cunoscută ca procedură de comitologie).

- [Regulamentul \(CE\) NR. 1205/2008 al COMISIEI din 3 decembrie 2008 de punere în aplicare a Directivei 2007/2/CE a Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește metadatele;](#)
- [Decizia Comisiei din 5 iunie 2009 de implementare a Directivei 2007/2/CE a Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește monitorizarea și raportarea;](#)
- [Regulamentul \(CE\) NR. 976/2009 al COMISIEI din 19 octombrie 2009 de aplicare a Directivei 2007/2/CE a Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește serviciile de rețea;](#)
- [Regulamentul \(UE\) NR. 1088/2010 al COMISIEI din 23 noiembrie 2010 de modificare a Regulamentului \(CE\) Nr. 976/2009 în ceea ce privește serviciile de descărcare și serviciile de transformare;](#)
- [Regulamentul \(UE\) NR. 268/2010 al COMISIEI din 29 martie 2010 de implementare a Directivei 2007/2/CE a Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește accesul instituțiilor și organismelor comunitare, în condiții armonizate, la seturile și serviciile de date spațiale ale statelor membre;](#)

- [Regulamentul \(UE\) NR. 1089/2010 al COMISIEI din 29 martie 2010 al COMISIEI de punere în aplicare a Directivei 2007/2/EC a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește interoperabilitatea seturilor și serviciilor de date spațiale;](#)
- [Regulamentul \(UE\) NR. 102/2011 al COMISIEI din 29 martie 2010 de modificare a Regulamentului \(UE\) nr. 1089/2010 de punere în aplicare a Directivei 2007/2/EC a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește interoperabilitatea seturilor și serviciilor de date spațiale.](#)

6. Geoportalul INSPIRE

Directiva INSPIRE solicită Comisiei să stabilească un geo-portal comunitar iar Statele membre să furnizeze acces la infrastructura proprie fie printr-un geo-portal fie prin orice alte puncte de acces deced acestea să opereze.

Geo-portalul INSPIRE furnizează mijloacele de căutare a seturilor de date spațiale și a serviciilor de date spațiale și face obiectul restricțiilor de acces, vizualizare și descărcare a seturilor de date spațiale ale statelor membre în cadrul [Directivei INSPIRE de instituire a unei infrastructurii pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană](#). INSPIRE își propune să facă disponibile informații geografice relevante, armonizate și calitative pentru a susține formularea, implementarea, monitorizarea, evaluarea politicilor și activităților care au un impact direct sau indirect asupra mediului.

Această versiune este un prototip al geo-portalului INSPIRE și permite [descoperirea](#) și [vizualizarea](#) seturilor de date spațiale și a serviciilor. Acesta are scopul de a identifica problemele legate de implementarea și accesarea distribuită a serviciilor INSPIRE, de a ajuta dezvoltarea geo-portalului operațional. Prototipul geo-portalului INSPIRE accesează un număr limitat de servicii de descoperire și vizualizare așadar numai câteva metadate pentru seturi și servicii de date spațiale pot fi găsite și vizualizate.

Acestea vor crește odată ce mai multe servicii vor fi făcute disponibile de către statele membre EU. Pentru asigurarea faptului că Geo-portalul INSPIRE oferă acces total și funcțional la serviciile de Descărcare și Vizualizare, testarea se face în strânsă cooperare cu statele membre. Acest lucru permite operarea oricăror modificări sau ajustări necesare pentru a îmbunătăți interoperabilitatea și performanța întregii arhitecturi și, în general să faciliteze calea către întreaga capabilitate de operare.

Figura 2. Prezentarea generală despre directive INSPIRE

Concluzii

Directiva INSPIRE este nevoie de a fi transpusă în legislația națională a Republicii Moldova. În așa fel va fi dezvoltat cadrul legal, va fi implementat în educație și răspândit pe larg în domeniile necesare.

Informații asupra stadiului de transpunere a Directivei INSPIRE în statele membre pot fi găsite pe website-ul [EUR-Lex](#), Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. Faptul că există o referință la măsurile naționale de execuție, nu înseamnă neapărat că aceste măsuri sunt cuprinzătoare sau în conformitate.

Sincere mulțămiri dlui Jean DUSART, Cercetător/ Responsabil de proiect de la Comisia Europeană, DG Join Research Centre, pentru sprijinul total oferit Republicii Moldova, în special prin invitația și susținerea ideii de a implementa în educație, la Universitatea Tehnică a Moldovei, a Directivelor INSPIRE.

Nu în ultimul rând, țin să mulțumesc dlui conf. univ., dr. Florian Petrescu, de la Universitatea Tehnică de Construcții București pentru modelul, sugestiile valoroase în vederea dezvoltării și implementării în sistemul educațional și în producere a Directivelor INSPIRE,

Bibliografie:

1. <http://drdsi.utcb.ro/index.html>
2. <http://inspire.ec.europa.eu>
3. <http://www.gisig.eu/platform/course/index.php?categoryid=5>
4. (www.europeandataportal.eu)
5. <http://www.europeandataportal.eu/elearning/en/#/id/co-01>
6. www.arfc.gov.md